

[Landbrugsministeren.]

ud fra 1 års resultat, som det ærede medlem gjorde det her, idet han sagde, at det sidste år havde jo vist, at bondebrug var bedre end husmandsbrug. Jeg tror også, at indehavere af bondebrug vil mene, at man ikke kan dømme ud fra et enkelt år. Mine bemærkninger om bondebrugets vanskelige tider gik ud på, at der er større og større vanskeligheder ved at skaffe medhjælp i landbruget, og disse vanskeligheder må naturligvis i første række ramme bondebruget, idet man ikke kan opretholde intensiv drift i brugsstørrelser på 30-40 ha, hvis man ikke kan få den fornødne medhjælp. Der har de mindre husmandsbrug på 10-15 ha den fordel fremfor bondebruget, at de kan passes ved mandens, konens og børnenes egen indsats i bedriften.

Må jeg endelig til de enkeltheder, der er fremhævet her, sige, at jeg vil gerne være med til at se nærmere på størrelsen af drivhuslånene. Når jeg har foreslået disse tal, skyldes det en enig indstilling fra statens jordlovsudvalg, hvor man jo, synes jeg, har visse forudsætninger for at dømme om det på basis af den stigning, der er sket, og hvor man altså på basis af de faktiske forhold skulle kunne afgøre, hvad der er det rette beløb for lån. Men jeg er som sagt villig til at drøfte, om disse drivhuslån er sat for lavt.

Med hensyn til konverteringen, som det ærede medlem hr. Peter Larsen tilsluttede sig, vil jeg gerne sige, at vi her bygger på en indstilling fra den kommission, som i sin tid var nedsat — ganske vist ikke for specielt at drøfte dette forhold, men for at drøfte forslag til statshusmandslov. I denne kommission var der enighed om en kortere afdragetid, og det er det, vi ønsker fulgt op. Jeg mener også, det er rigtigt at gøre det.

Både det ærede medlem hr. Peter Larsen og det ærede medlem hr. Niels Ravn var inde på spørgsmålet om renteefterbetalingen. Jeg vil herom sige, at jeg ikke føler mig i modstrid med statens jordlovsudvalg, og jeg forstår ikke det ærede medlem hr. Niels Ravn, når han siger, at jeg er det. Jeg for min del har ønsket — og jeg ønsker det stadig væk og håber også, at jeg kan blive enig med statens jordlovsudvalg om det — at få fastlagt, jeg havde nær sagt ganske bestemte retningslinjer. Jeg finder det urimeligt, at de, der har startet på et så

tidligt tidspunkt som i 1920'erne, skal kunne komme ud for at måtte erlægge renteefterbetaling ved konvertering eller ved salg, når dette sker i dag. Jeg synes faktisk, at når en statshusmand har haft sin ejendom i f. eks. en snes år, kan man ikke længere sige, at der i mindste måde er et spekulationsmoment ved hans besiddelse af ejendommen, men så bør han efter mit skøn også fritages for efterbetalingspligten.

Alt dette er jeg villig til at drøfte med udvalget, hvor vi måske i fællesskab kan finde en form, der på én gang øver retfærdighed mellem de forskellige årgange af dem, der har fået statshusmandsbrug, og over for dem, der starter i dag. Det vil da være ønskeligt, at det bliver sådan i fremtiden, at man ved salg kan blive klar over, hvor man er henne, og hvor meget der kan blive tale om at efterbetale.

Det har undret mig, at der fra mange forskellige hold her er fremkommet kritik af, at udlånsloven skal indeholde mulighed for, at der kan gives lån til teknisk-hygieniske installationer. Jeg tror dog, de fleste vil erkende, alene ud fra arbejdsmæssige hensyn, at det i et moderne, helt nyopført stuehus i dag er en nødvendighed, at man har en så praktisk indretning og god teknisk installation som muligt. Det er det, der ønskes fremmet gennem muligheden for at yde lån på dette område. Det glæder mig da også at konstatere, at der her i tinget er klart flertal for det. Men det undrer mig som allerede sagt, at repræsentanter for landbruget kan give udtryk for betænkeligheder ved at give lån til en sådan modernisering, der er tiltrængt, og som det efter min mening også i høj grad er rimeligt at gennemføre.

Også spørgsmålet om nedlægning af landbrug har været fremme. Det ærede medlem hr. Bækgaard gik endog så vidt, at han sagde, at landbrug frit burde kunne nedlægges. Mon dog ikke det ærede medlem ved lidt nærmere eftertanke vil erkende, at det er at gå for vidt? Jeg tror, at vi en periode som den nuværende ville opleve en i høj grad u hensigtsmæssig fordeling af jord mellem ejendommene, hvis vi ikke havde visse regler om opretholdelsespligt for landbrug. Det standpunkt har da også indtil dato været almindeligt i landbruget, at det er ganske godt at have visse regler her. Jeg